

אלו הן הגולין פרק שני מכות

ט.

עין משפט
גר מצוה

(א) כמותו לב: סנהדרין (ב) ופסוקים (ג) ופסוקים (ד) ופסוקים (ה) ופסוקים (ו) ופסוקים (ז) ופסוקים (ח) ופסוקים (ט) ופסוקים (י) ופסוקים (יא) ופסוקים (יב) ופסוקים (יג) ופסוקים (יד) ופסוקים (טו) ופסוקים (טז) ופסוקים (יז) ופסוקים (יח) ופסוקים (יט) ופסוקים (כ) ופסוקים (כא) ופסוקים (כב) ופסוקים (כג) ופסוקים (כד) ופסוקים (כה) ופסוקים (כו) ופסוקים (כז) ופסוקים (כח) ופסוקים (כט) ופסוקים (ל).

תורה אור השלם

1. לבני ישראל ולגר ולתושב בתוכם תהייה שש הערים האלה למקלט לגוס שמה כל מכה נפש בשגגה: במדבר לה טו
2. והיו לכם הערים למקלט מגאל ולא ימות הרצח עד עמדו לפני העדה למשפט: במדבר לה יב
3. והבא אלהים אל אבימלך בחלום הלילה ויאמר לו הן מות על האשה אשר לקחת הווא בעלת בעל:

בראשית כ ג
4. ויאמר אליו האלהים בחלום גם אנכי ידעתי כי בתם לבקר עשית זאת ואחשך גם אנכי אותך מחטו לי על כל לא תתחייב לנגע אליה:

בראשית כ ב
5. איננו גדול בבית הזה ממני ולא חשך ממני מאומה כי אם אותך באשר את אשתו ואין אעשה ה'קרה הגדלה הזאת והטאתי לאלהים:

בראשית לט ט
6. ואבימלך לא קרב אליה ויאמר ארני הגוי גם צדיק תהיה:

בראשית כ ד
7. ועתה השב אשת האיש כי נביא הוא והתפלל בעדך וחייה ואם אתך משבע ימי מות תמות אתה וכל אשר לך:

הנהגות הב"ח

(א) גם פסוקים מן מגר מושב כ"ל וכו' מעל ידי נחמק: (ב) שם כ"ב ולא לגרים י"ב עין לקמן ד' י"ג ע"א: (ג) שם ח"ל רבה ולא ק"ו: (ד) שם א"ר רבה בלאחר מות: (ה) שם דקא מהרי"א ליה ע"ה: (ו) ו"ה ד"ה לפיכך וכו' דקיימא לן: (ז) ד"ה ואזרח וכו' ורבה דלמ: (ח) ח"ס ד"ה אלמא וכו' אי עובד כוכבים הוא לא יבא ליה ש"ס: (ט) ד"ה אלמא וכו' רבה ולא וכו' דניתן לישלח לנפשה סגי ליה בגלות אלן דרך ע"ה דלא: (י) ד"ה ואזרח וכו' ורבה דלמ: (יא) ד"ה אלמא וכו' ורבה דלמ: (יב) ד"ה אלמא וכו' ורבה דלמ: (יג) ד"ה אלמא וכו' ורבה דלמ: (יד) ד"ה אלמא וכו' ורבה דלמ: (טו) ד"ה אלמא וכו' ורבה דלמ: (טז) ד"ה אלמא וכו' ורבה דלמ: (יז) ד"ה אלמא וכו' ורבה דלמ: (יח) ד"ה אלמא וכו' ורבה דלמ: (יט) ד"ה אלמא וכו' ורבה דלמ: (כ) ד"ה אלמא וכו' ורבה דלמ: (כא) ד"ה אלמא וכו' ורבה דלמ: (כב) ד"ה אלמא וכו' ורבה דלמ: (כג) ד"ה אלמא וכו' ורבה דלמ: (כד) ד"ה אלמא וכו' ורבה דלמ: (כה) ד"ה אלמא וכו' ורבה דלמ: (כו) ד"ה אלמא וכו' ורבה דלמ: (כז) ד"ה אלמא וכו' ורבה דלמ: (כח) ד"ה אלמא וכו' ורבה דלמ: (כט) ד"ה אלמא וכו' ורבה דלמ: (ל) ד"ה אלמא וכו' ורבה דלמ:

שאין בה שוה פרוטה שאם יש בה משלמי פרוטה משלם ואינו לוקה דלפיכך בכמותו באלו נערום (דף נד:): בפירוש ריבנה מורה חובל בחבירו לתשלומין וכו' אין בה שוה פרוטה לוקה שעבר על לא יוסף פון יוסף (דברים כה): ולא מקשינן כהא ללקלה. בלל ששס

שאין בה שוה פרוטה ד"א ר"א א"ר יוחנן **הכחו הכאה שאין בה שוה פרוטה לוקה** ולא מקשינן הכאה לקללה: חוץ (ב) מעל ידי

גר תושב וכו': אלמא גר תושב עובד כוכבים הוא אימא סיפא גר תושב גולה ע"י גר תושב אמר רב כהנא לא קשיא כ"אן בגר תושב שהרג גר תושב כאן בגר תושב שהרג איבא דרמי קראי אהרדי כתיב ולבני ישראל ולגר ולתושב בתוכם תהייה שש הערים וכתוב והיו לכם הערים למקלט (ש) לכם ולא לגרים אמר רב כהנא ל"ק כאן בגר תושב שהרג ישראל כאן בגר תושב שהרג גר תושב ורמינהו לפיכך גר ועובד כוכבים שהרגו נהרגין חתני גר דומיא דעובד כוכבים מזה עובד כוכבים לא שנא דקטל בר מיניה ולא שנא דקטל בר מיניה נהרג אף גר לא שנא דקטל בר מיניה ולא שנא דקטל בר מיניה נהרג אמר רב חסדא ל"ק כאן שהרגו דרך ירידה כאן שהרגו דרך עלייה דרך ירידה גלי איהו נמי סגי ליה בגלות דרך עלייה דישאל גלי איהו נמי סגי ליה בגלות דרך עלייה דישאל פטור הוא נהרג א"ל (ו) רבא ולא ק"ו הוא ומה דרך ירידה דישאל גלי איהו נמי סגי ליה בגלות דרך עלייה דישאל פטור הוא אמר (ז) רבא דאומר מותר א"ל אביי אומר מותר אנוס הוא א"ל שאני אומר מותר קרוב למזיד הוא ואזרו לטעמייהו דאיתמר כסבור בהמה ונמצא אדם כנעני ונמצא גר תושב רבא אומר חייב אומר מותר קרוב למזיד רבא אומר פטור אומר מותר אנוס הוא איתביה רבא לרב חסדא מת עליה אדם כי בדי אדם לא בדי שמים דיקא נמי דכתיב מחטוא לי ולטעמך וחמאתי לאלהים ולא אדם אלא דינו מסור לאדם הכא נמי דינו מסור לאדם איתביה אביי לרבא הגוי גם צדיק תהרוג התם בדקא מהרדי (ח) עלייה ועתה השב אשת האיש כי נביא הוא אשת

אלמא גר תושב עובד כוכבים הוא. (א) מדקדק מדלמי למעוטי גר תושב לפי שאינו ממעט אלף גר תושב שהרג ישראל שאינו גולה אלף נהרג וכן ישראל שהרג גר תושב דכן מוכיח לשון ממתי דקמי הכל גולין ע"י ישראל וישראל ע"י כולן דאין מגר תושב דלא היה בכלל דוחי הכל דאין גולין ע"י ישראל וכן ישראל אינו גולה על ידו (אלף) קא סלקא דעמיה דכין דישאל אינו גולה ע"י גר תושב ולא גר תושב ע"י ישראל אלמא גר תושב דינו כעובד כוכבים א"כ הוא הדין גר תושב לגר תושב מידי דהוה אעובד כוכבים לעובד כוכבים ולכן קאמר אימא סיפא וכו' ומשני רישא דוקא קאמר גר תושב לישראל אבל גר תושב לגר תושב לא ודמיימי בתר הכי מקראי ונמוספי ראימי שדקא לפרש דמעיקרא סלקא דעמיה דגר תושב וישראל גולין זה ע"י זה וחוץ דגר תושב דקמי נמתי אשת למעוטי שאין גר תושב גולה ע"י הכל ולא הכל על ידו ולא ידענא מאי קאמר חזא דכל היכא דקמי (ח) חוץ וכו' קאי אכל מה דלעיל מיניה ודף א"ל דהאי חוץ אמי למעוטי דלא היה בכלל ישראל לגלות ע"י הכל והכל על ידו (מ"מ) קשה דהא לא קמי כלל גבי ישראל וחזן משמע דלמי לאפוקי מכלל ועוד דגר תושב לאו ככלל ישראל הוא ואמאי אינטידין לאפוקי וע"ק דא"כ דס"ד מעיקרא דישאל וגר תושב גולין זה ע"י זה מאי קאמר אלמא עובד כוכבים הוא אי עובד כוכבים (ט) לא יבא לישראל על ידו ולא הוא ע"י ישראל (י) דרך עלייה דישאל פטור הוא נהרג. וא"כ אכתי לא הויה דומיא דעובד כוכבים דלפי דרך ירידה נהרג וי"ל דמ"מ הוא דומיא דעובד כוכבים מה עובד כוכבים לא שנא ע"י מיניה ל"ש לאו בר מיניה כו' וכן הויה סגי דומיא דעובד כוכבים חזא מילתא: אמר ליה (ט) רבא לא כ"ש הוא ומה דרך ירידה וכו'. וא"כ דכתיב היא הנומנת דרך ירידה ניתן לישראל לכפרה דסגי ליה בגלות אלן דרך עלייה לא ניתן לישראל לכפרה ממור הוא ואינו גולה דלא סגי בגלות דה"נ

אלמא גר תושב עובד כוכבים הוא. (א) מדקדק מדלמי למעוטי גר תושב לפי שאינו ממעט אלף גר תושב שהרג ישראל שאינו גולה אלף נהרג וכן ישראל שהרג גר תושב דכן מוכיח לשון ממתי דקמי הכל גולין ע"י ישראל וישראל ע"י כולן דאין מגר תושב דלא היה בכלל דוחי הכל דאין גולין ע"י ישראל וכן ישראל אינו גולה על ידו (אלף) קא סלקא דעמיה דכין דישאל אינו גולה ע"י גר תושב ולא גר תושב ע"י ישראל אלמא גר תושב דינו כעובד כוכבים א"כ הוא הדין גר תושב לגר תושב מידי דהוה אעובד כוכבים לעובד כוכבים ולכן קאמר אימא סיפא וכו' ומשני רישא דוקא קאמר גר תושב לישראל אבל גר תושב לגר תושב לא ודמיימי בתר הכי מקראי ונמוספי ראימי שדקא לפרש דמעיקרא סלקא דעמיה דגר תושב וישראל גולין זה ע"י זה וחוץ דגר תושב דקמי נמתי אשת למעוטי שאין גר תושב גולה ע"י הכל ולא הכל על ידו ולא ידענא מאי קאמר חזא דכל היכא דקמי (ח) חוץ וכו' קאי אכל מה דלעיל מיניה ודף א"ל דהאי חוץ אמי למעוטי דלא היה בכלל ישראל לגלות ע"י הכל והכל על ידו (מ"מ) קשה דהא לא קמי כלל גבי ישראל וחזן משמע דלמי לאפוקי מכלל ועוד דגר תושב לאו ככלל ישראל הוא ואמאי אינטידין לאפוקי וע"ק דא"כ דס"ד מעיקרא דישאל וגר תושב גולין זה ע"י זה מאי קאמר אלמא עובד כוכבים הוא אי עובד כוכבים (ט) לא יבא לישראל על ידו ולא הוא ע"י ישראל (י) דרך עלייה דישאל פטור הוא נהרג. וא"כ אכתי לא הויה דומיא דעובד כוכבים דלפי דרך ירידה נהרג וי"ל דמ"מ הוא דומיא דעובד כוכבים מה עובד כוכבים לא שנא ע"י מיניה ל"ש לאו בר מיניה כו' וכן הויה סגי דומיא דעובד כוכבים חזא מילתא: אמר ליה (ט) רבא לא כ"ש הוא ומה דרך ירידה וכו'. וא"כ דכתיב היא הנומנת דרך ירידה ניתן לישראל לכפרה דסגי ליה בגלות אלן דרך עלייה לא ניתן לישראל לכפרה ממור הוא ואינו גולה דלא סגי בגלות דה"נ

רבינו חננאל

שאין בה שוה פרוטה לוקה. ולא מקשינן הכאה עבר וכו' וכו' לקללתו ולא אמרין כשם ישראל המקלט עבר וכו' שטור ולא קרין ביה ונשיא בעמך לא תאור כך הכמה אותן פטור אלא כוכבים המכה עבר או כתיב חוץ מעל ידי גר תושב כלומר אין ישראל גולה אם הרג גר תושב. אלמא גר תושב עובד כוכבים הוא ואסיקנא גר תושב שהרג ישראל נהרג וכו' עובד כוכבים שהרג ישראל. גר תושב שהרג גר תושב עובד כוכבים שהרג לבני ישראל לגר תושב בתוכם תהייה שש הערים האלה למקלט גוי: כסבור בהמה ונמצא אדם כו'. פי' גר תושב שהרג כסבור בהמה ונמצא אדם כנעני ונמצא גר תושב (יב) (רבא) אמר חייב אומר מותר קרוב למזיד הוא רב חסדא אומר פטור הוא איתביה רבא לרב חסדא הן מת על האשה אשר לקחת והנה הוא לא לקחה אלא [שסבר] שהוא מותר וקמי הן מת מאי לאו כדני אדם ש"מ אומר מותר חייב. ודתי לא הן מת בדי שמים ופטור מדני אדם. ודתיקא מרבית מחטוא לי ש"מ בדי שמים הוא. אי הכי הוי דכתב ביוסף לאשת ארניו והטאתי לאלהים הכי נמי דרניו לשמים והא אשת איש (הא) [היא] (וידם) [ויהי] בדי אדם. אלא הכי קאמר חסדא לאלהים ודינו בדי אדם. ומתיב אביי לרבא וכו' האומר מותר חייב והבית הגוי גם צדיק תהרוג מכלל שאינו חייב. ומשני